

Teemaleht: „Mitte minu tagaaias“ ehk valmisolek muutusteks

Äsja selgus, et just sinu «tagaaias» on kõige parem koht jäätmejaamale ja tselluloositehasele, kaevandusele ja tuulepargile, sõjaväe harjutusväljakule, hooldekodule ...

Ühiskonna toimimisele on sisse kirjutatud dilemma vastanduvatest huvidest – kuidas leida tasakaalupunkt stabiilse senise ja tundmatu uue vahel või väikese grupi ja ühiskonna huvide vahel. Soov stabiilsuse järele on loomulik, ent areng toimub läbi muutuste ja uuenduste. Inimestes tekitavad vastumeelsust muutused tema harjumuspärasel elukorraldusel ja selle hulka kuuluvast maastikust. Sellise tõsiasja ignoreerimine arendajate ja otsustajate poolt soodustab vastasseisu kujunemist. Eriti teravalt väljendub vastasseis siis, kui soov on ellu viia muutusi, mis aitavad ühiskonda või majandust laiemalt, kuid soovitud muutus tuleb justkui üksikisiku või isikute grupi arvelt.

Mida tuleb teha, et suurendada inimeste avatust uuele või tavapäratule, seejuures riivamata kogukondade turvatunnet ja vajadust stabiilsuse järele?

Mõtisklemist ja arutelu võib alustada siit:

- Milliseid võimalusi kaasarääkimiseks vajame kohaliku elu korraldamisel, et leida suurim ühisosa?
- Kuidas kohandada riigi strateegilised ja ruumilised sihid regionaalseteks ja kohalikeks eesmärkideks?
- Milline on meie kogukondade koostöövõimekus suurte arendusprojektide puhul?

Mõned näited viimaste aastate juhtumitest:

- Süstlavahetuspunkti kolimise vastu Tallinnas kogusid kohalikud elanikud kolme päevaga üle tuhande allkirja, et süstlavahetuspunkt nende naabrusesse ei koliks.
- Narva ja Kuressaare inimesed ei toetanud psüühiliste erivajadustega inimeste kodude rajamist.
- Üle 8200 inimese olid Tartusse Emajõe äärde tselluloositehase ehitamise vastu.
- Hiiumaalased ei pooldanud Loode-Eesti rannikumerre tuulepargi rajamist.

Kas tead, et

Taluvushuvi on kohaliku kogukonna huvi teatud ettevõtlustegevuse vastu, mis võib olla kogukonna jaoks häiriva iseloomuga ning mille raames **ettevõtte kompenseerib** kogukonnale oma tekitatud häiringut kas **tasu** või **kohaliku kogukonna arendamise kaudu**.

2023. aasta suvel hakkab kehtima **tuulikutasu**. Tuuleelektrijaamade rajajatel on edaspidi kohustus maksta omavalitsusele ja kohalikele elanikele tasu, et **soodustada taastuenergia tootmist**.

Iga kuues inimene (**17%**) on valmis elama psüühilise erivajadusega inimese naabruses, ligi pooled inimesed (**41%**) on pigem valmis seda tegema. Viljandimaal on see valmidus suurim (**75%**), Saaremaal väikseim (**48%**).

Huvitavat lisalugemist:

[Lühivideo „Teadlane teab: Mis on NIMBY?“ \(2018\)](#)

[Taluvushuvi mõjuanalüüs \(2020\)](#)